Пам’ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 26 | JERSEY CITY and NEW YORK, | THURSDAY, FEBRUARY 8, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ЧЕТВЕР, 8-го ЛЮТОГО 1996 р. | Ч. 26. РІК CIII

ПОЧАЛИ ПЛАТИТИ ШАХТАРЯМ

Київ (Р. Р.). — У п’ятницю, 2-го лютого, начальник головного виробничого управління Міністерства Вугільної Промисловости Віктор Щіпачов повідомив, що інформація про всеохоплюючий загальний страйк була не зовсім точною. Він твердить, що 80–90 відсотків шахт працювали в загальному режимі, а інші страйкували по черзі. Водночас до Міністерства Вугільної промисловости надіслано неправдиву інформацію. За словами В. Шіпачова, у січні плян видобутку вугілля виконано на 82.1 відсоток.

Страйковий штаб повідомив, що 1-го лютого не працювало 106 шахт України і ще 107 працювали, але не відвантажували вугілля.

Серед невугільних підприємств підтримку шахтарям висловили колективи 62 підприємств. Вони заявили про готовість приєднатися до страйку, якщо Уряд не знайде спосіб розрахуватися з боргами.

Прем’єр-міністер України Євген Марчук та голова правління Національного банку України Віктор Ющенко підписали розпорядження, щоб гроші, які надходять на рахунки підприємств Міністерства Вугільної Промисловости та бюджетні гроші з Фонду розвитку паливно-енерґетичного комплексу, як вийняток, перераховувалися до 1-го квітня на виплату заробітньої платні шахтарям.

Деякі шахти отримали гроші і припинили страйк.

Перший секретар КПУ Петро Симоненко зазначив, що ліві сили підтримують шахтарів у їхній „нелегкій боротьбі за свої права” й закликав докорінно змінити економічний курс та встановити тверде державне реґулювання економіки.

ПРЕЗИДЕНТ МУСІТИМЕ ЗІЗНАВАТИ

Вашінґтон. — У понеділок, 5-го лютого, федеральний суддя наказав президентові Биллові Клінтонові бути готовим зізнавати наступного місяця у кримінальній розправі його колишнього спільника в афері Вайтвор.

На вимогу Сузан МекДуґал, колишнього спільника Президента і його дружини Гілларі Родгам-Клінтон у земельній спекуляційній афері Вайтвотер, Джордж Говард, суддя федерального окружного суду в Літл Рок, Аркенсо, вирішив, що зізнання Президента є конечним для справедливої та достатньої розправи підсудних.

Дейвид Кендолл, приватний адвокат Клінтонів, повідомив, що розглядає уважно цю вимогу. Він також підкреслив, що Президент є готовий вповні співпрацювати у цій справі, але у відповідній формі. Подробиці можливости особистих свідчень Президента мають опрацювати адвокати обидвох сторін і також знайти іншу розв’язку, якщо це не буде можливе до здійснення.

Згідно з існуючим федеральним законом, Президент Б. Клінтон має право на відхилення цієї вимоги щодо його особистих зізнань, якщо він цього захоче. Досі всі президенти — Картер, Форд і Реґен зізнавали уживаючи модерної техніки відеокасет. Як цю справу полагодять цим разом, ще не відомо. Одначе сама вимога, щоб Президент зізнавав, знову зробила аферу Вайтвотер центром уваги, а це не конечно позитивне явище у цьому виборчому році.

КИТАЙ ЗНОВ ЗАЛЯКУЄ ТАЙВАНЦІВ

Гонґ Конґ. — Місцева газета „Шінтао Дейлі“ повідомила, що цього тижня Китай розпочне безпрецедентні за своїми маштабами військові маневри, метою яких є залякати тайванців.

У маневрах, які відбуватимуться цілий місяць, візьмуть участь понад 400,000 вояків і старшин усіх родів військ. Газета стверджує, що „це має бути останньою осторогою для тайванського президента Лі Денґвея, щоб він не заходив занадто далеко дорогою незалежности“.

Вперше до демострування сили Пекін вдався після того, як у червні минулого року тайванський президент відвідав ЗСА. Відтоді китайська армія вже чотири рази здійснювала навчальні операції у Тайванській протоці, бойовими ракетами вціляючи умовні об’єкти поблизу острова.

Як відомо, у березні цього року на Тайвані відбудуться перші загальні президентські вибори і Пекін дає до зрозуміння, що не дозволить далі зміцнювати незалежність острова від материка, навіть якщо для цього треба буде застосувати збройну силу.

МЗС ЗАПЕРЕЧУЄ ШПИГУНСТВО

Київ (УНІАР). — Українська сторона не висуває проти трьох китайських громадян звинувачень у шпигунстві, заявило 3-го лютого Міністерство Закордонних Справ України. Як уже інформовано, цих осіб було затримано в Дніпропетровському при намаганні викрасти технологію виготовлення ракетних двигунів.

У заяві МЗС підкреслюється, що цей випадок стався внаслідок спроби українських громадян здійснити несанкціоновану передачу „чутливої“ інформації китайським фахівцям, які прибули на запрошення української сторони. Згідно із Службою Безпеки України, не виявлено ознак, які давали б підстави для звинувачення китайських громадян в шпигунстві. МЗС України не робило жодних протестів перед амбасадою Китаю.

Міністерство висловлює надію, що „непорозуміння, викликане внаслідок публікації неперевіреної інформації в пресі, не завдасть шкоди розвиткові українсько-китайських відносин“.

УНА готується зустріти приїзд Б. Єльцина протестами

Київ. — Згідно з повідомленням „Інтерфакс-Україна”, Українська Національна Асамблея готується до зустрічі та проводів Боріса Єльцина назад до Москви.

На думку лідерів УНА, договір про дружбу і співпрацю з Росією плянується підписати в умовинах, коли „ядерну зброю вивезено в Росію чи знищено, зруйновано українські збройні сили, промисловість і сільське господарство, народ доведено до цілковитих злиднів, знищено структуру соціяльного захисту і дискредитовано ідею української державности”. Тому УНА має намір провести відповідну пропаґандивну кампанію.

В Ґрозному триває антиросійська демонстрація

Ґрозний, Чечня. — Вже третій день триває бурхлива антиросійська демонстрація жителів чеченської столиці перед президентським палацом.

Побоюючись збройних виступів, промосковський уряд Чечні закликав на допомогу російські військові формації. Площа, де відбувається демонстрація, як і все місто, оточена щільним кільцем російських танків, в повітрі постійно перебувають бойові гелікоптери.

Кількість демонстрантів весь час зростає, вони не залишають площу ні вдень, ні вночі. Над Ґрозним майорять прапори незалежної Чечні, а на будинках вивішено портрети Джохара Дудаєва, провідника національно-визвольної боротьби чеченського народу. Єдиною вимогою демонстрантів є негайне виведення російських військ з території республіки.

Надійшло повідомлення, що ще одна антиросійська демонстрація проходить у чеченському місті Ачгой-Мартан, 50 кілометрів від Ґрозного.

ЗСА підтримують ріст НАТО

Мюнхен, Німеччина. — На річному зборі експертів оборони тут в неділю, 4-го лютого, секретар Департаменту оборони ЗСА Віллям Перрі твердив, що НАТО дальше плянує іти своїм запляновним шляхом і приймати держави Центральної Европи у свої члени, незважаючи на спротив Росії.

В. Перрі уважає, що поширювати членство в НАТО є дуже важливим фактором, який стає заохочуючим поштовхом до демократії та капіталізму в колишніх комуністичних країнах. На його думку, поширення членства НАТО є неминучим і ставити перешкоди для цього є тим самим, що ставити перешкоди реформам у згаданих державах, які намагаються стати на шлях демократії.

Крім цього він твердить, що сильне НАТО насправді тільки посилить безпеку Росії.

Звинувачують Україну в лікуванні чеченських вояків

Москва (УНІАР). — Газета „Московскій Комсомолєц“ і телепрограма „Сєводня“ звинуватили 2-го лютого Міністерство Оборони та Службу Безпеки України у сприянні чеченським бойовикам.

За їхньою інформацією, українські урядові установи спільно з націоналістичними партіями та організаціями України організували лікування і відпочинок чеченських бойовиків у найкращих державних санаторіях Криму: „Крим“, „Жемчужина“, „Парус“, „Чорномор’я“ та інших.

Кореспондент „Сєводня“ взяв інтерв’ю у чеченців, що перебувають на лікуванні у санаторії ім. Бурденка у Саках. За офіційними документами, вони — студенти, проте самі вони не спростували твердження про свою участь у збройних діях проти російських федеральних військ.

„Лікування, яке коштує біля 1,000 дол. на добу, — пише „Московскій Комсомолєц“, — оплачене українськими державними установами через підставну фірму ‘Альянс’“.

Якщо буде доведена причетність українського державного керівництва до організації лікування в Криму чеченських бойовиків, відзначають спостерігачі, Росія визнає такі дії за втручання у свої зовнішні справи, а це значно ускладнить українсько-російські відносини.

Поки ситуація з’ясовується, російські політики відмовляються робити будь-які коментарі з цього приводу.

Офіційної реакції з боку України також ще не було.

Г. Омельченко коментує ситуацію навколо Ю. Звягільського

Київ (Р. Р.). — Тут у суботу, 3-го лютого, газета „Всеукраїнскіє Вєдомості” надрукувала інтерв’ю з головою парляментарної комісії боротьби з корупцією та організованою злочинністю Григорієм Омельченком. Він же голова тимчасової депутатської комісії з розслідування справи Зв’ягільського.

Як відомо, 14 місяців тому Верховна Рада дала дозвіл на притягнення до карної відповідальности колишнього виконуючого обов’язки прем’єр-міністра України Юхима Звягільського. Довідавшись, що йому загрожує переслідування, Звягільський виїхав до Ізраїля. Пізніше до Ізраїля виїхала група депутатів Верховної ради України і після зустрічі та розмови зі Звягільським депутати прийшли до висновку, що Звягільський ні в чому не винний. В результаті він і до сьогоднішнього дня є депутатом Верховної Ради України, хоча й мешкає за кордоном.

Коментуючи цю ситуацію, Г. Омельченко сказав, що Звягільського звинувачували за трьома статтями: 86 — розкрадання державного майна в особливо великих розмірах; 165 — зловживання владою і службовим становищем; 166 — перевищення влади і службових уповноважень. Справу порушено на підставі нанесення шкоди державі на суму 25 млн. дол, пояснив Г. Омельченко і висловив здивування, що Генеральна прокуратура „з цілком незрозумілих причин” не звернулася до Верховної Ради з проханням дати згоду на арешт Звягільського. Навпаки, його хтось попередив і він з дипломатичним пашпортом в руках безперешкодно виїхав за межі України.

Сьогодні, коли в Україні вже інший генеральний прокурор, ніхто і ніщо не перешкоджає організувати розшук звинуваченого Ю. Звягільського і комісія, очолювана Г. Омельченком, в грудні 1995 року офіційно вимагала від Генеральної прокуратури винести питання про арешт Звягільського на розгляд Верховної Ради. Для цього, за словами Омельченка, є підстави і є змога, оскільки Україна стала повноправним членом Інтерполю в 1992 році. Однак Генеральна прокуратура „так і не зареагувала на рекомендації нашої комісії”, зазначив депутат. Він також повідомив, що тричі розмовляв про це з Президентом України Леонідом Кучмою і Президент в його присутності доручив відповідним державним органам почати переговори з Ізраїлем про видачу Звягільського, однак нічого не змінилося.

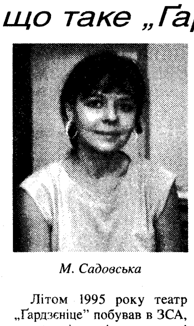
В тому, що Звягільський досі залишається депутатом Верховної ради, Омельченко звинувачує голову Верховної Ради Олександра Мороза, який, за словами Г. Омельченка, замість законного вирішення цього питання, ініціював створення депутатської комісії, яку послали в Ізраїль для розмови зі Звягільським. „Важко й придумати щось більш ганебне для нашої країни. Світова

(Закінчення на стор. 4)

Чи знаєте що таке „Ґардзєніце”?

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). Недавно мали ми нагоду вітати в редакції „Свободи” провідного актора Театру ім. Л. Курбаса у Львові, Олега Драча, який представив нам завдання цього вийняткового театру та повідомив про вже дуже близький приїзд цілої групи до ЗСА на гостинні виступи, і тоді зійшла мова про подібний своїми завданнями Осередок Театральних Практик в Польщі, що працює саме у селі Ґардзєніце, недалеко від Люблина.

Ці два експериментальні, але дуже цікаві театри вже довший час єднає співпраця, а весною минулого року в Кракові Театр ім. Л. Курбаса, що перебував там саме спільно із театром „Ґардзєніце”здобув першу нагороду на фестивалі. Розуміється, цей Осередок Театральних Практик в Ґардзєніцах має вже широкий резонанс у міжнародних театральних колах, а що він рівно на 10 років старший від Молодечого Театру ім. Л. Курбаса, то й мав нагоду довше виступати на міжнародних театральних імпрезах.

М. Садовська

Літом 1995 року театр „Ґардзєніце” побував в ЗСА, де провів дві театральні майстерні, а це в Кольорадо і в стейті Ню Йорк в Омеґа інституті. В обидвох випадках члени театру вели майстерні з відкритими демонстраціями своїх прецікавих вистав, а майстерні були призначені як для акторів так і викладачів театрального мистецтва в університетах.

Про „Ґардзєніце” існує вже багато публікацій англійською мовою, включно із гарно виданою брошурою з 1989 року, з якої можна довідатися про історію цього незвичайного Осередку Театральних Практик, про режисера Влодзімєжа Станєвського і малу групу постійних акторів, (величини трупи наших „курбасівців”) та їхні цілі, які зустріли зі захопленням широкі театральні кола Европи і Америки. Театральна Група „Ґардзєніце” складається з акторів і людей, які вперто шукають коренів та пов’язань народної культури з театром і ведуть пошук нових природних елементів для виставлення їх у театральному дійстві.

Обробка і пошук черпання найдавніших народних мотивів робить репертуар театру „Ґардзєніце” дуже різноманітним і викликає широке зацікавлення та запрошення дослівно з цілого світу. Це саме і викликало приїзд до ЗСА та з цієї нагоди мала я щастя познайомитися з єдиною в театрі українською акторкою Мар’яною Садовською, що, незважаючи на свій дуже молодий вік (народжена в 1972 році у Львові), має вже великий музичний та акторський досвід і безліч цікавих

(Закінчення на стор. 4)

В Україні

ЕВРОПА ПАМ’ЯТАЄ ПРО ЗАГРОЗУ З АЗІЇ

ХАРКІВ. — Тут на пресовій конференції голова виконавчого комітету Національної демократичної партії Німеччини Вольфґанґ Нахрад сказав, що його партія має намір розвивати взаємини з УНА–УНСО. Він відвідав кілька міст України з метою налагодити таку співпрацю. На його думку, Европа не має іншого виходу як згуртуватися перед загрозою з Китаю та інших азійських країн.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ДЛЯ НАЩАДКІВ

ЖИТОМИР. — Тут в Управлінні архітектури области відбувся конкурс ескізних проєктів пам’ятного знака, присвяченого десятій річниці катастрофи в Чорнобилі. Кращим визнано проєкт заслуженого художника України Олександра Вітрика і архітекта Петра Бірюка. До 26-го квітня знак буде встановлено на одній із площ Житомира.

І. ЯРЕМЧУК ПОДАРУВАВ СВОЮ НАГОРОДУ ДИТЯЧОМУ БУДИНКОВІ

ЧЕРКАСИ. — Тут закінчилося шосте традиційне змагання з міні-футболу за чашу заслуженого майстра спорту Івана Яремчука. Участь взяли дружини з Києва, Черкас, Чигирина, Монастирщина і Сміли. Через фінансові проблеми не змогли приїхати спортові дружини з Росії та Білорусі. Вже другий рік підряд чашу виграла дружина „Авангард” з Монастирища, яку тренує В. Каплун. Друге місце дісталося черкаському „Едельвайсові”, а третє — черкаській дружині. Цікаву гру продемонструвала київська дружина „Кампус”, в якій грав сам І. Яремчук. Його визнали кращим гравцем і він виграв кольорову телевізію, та відразу передав її черкаському дитячому будинкові.

В КИЄВІ БУДЕ МЕЧЕТЬ

КИЇВ. — На зустрічі 5-го лютого з амбасадорами мусулманських країн Л. Кучма привітав їх з мусулманським святом Рамадан і наголосив, що поглиблення дружніх відносин з країнами ісламського Сходу і співробітництво з ними, насамперед в економічній сфері, є одним із пріоритетних напрямків зовнішньої політики України. Як свідчення цього, він визнав будівництво мечеті в Києві обов’язком українського Уряду. Окремим розпорядженням міської адміністрації Духовному управлінню мусулман України відведено ділянку для будівництва меморіяльно-молитовного будинку на вулиці Лук’янівській в Шевченківському районі Києва.

КАРТИНУ РЕМБРАНДТА ЗНАЙДЕНО В УКРАЇНІ

КИЇВ. — Невідому досі картину Рембрандта „Юдіф”, знайдено в Україні. Раніше вона належала лікареві Сергієві Верхратському, а він придбав її у невідомого художника з колекції князя Юсупова. Що картину намалював відомий голляндський маляр, фахівці встановили лише перед смертю володаря. На ній зображено біблійний сюжет: Юдіф зі служницею і головою Ольоферна.

ТРИВОЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

КИЇВ. — Вранці 31-го січня невідомий попередив керівників Хмельницької Атомної Електростанції про підготову терористичного акту на АЕС. Керівники АЕС, органи місцевої влади та Служби Безпеки вживають заходів для швидкої зупинки першого енерґоблоку. Причини для терористичного акту, який нібито плянується, невідомі. Інформацію про це надруковано в газеті „Всеукраїнскіє Вєдомості” з 1-го лютого.

СТРАЙКУЮТЬ ПРАЦІВНИКИ ЛУГАНСЬКОГО РАДІОТЕЛЕЦЕНТРУ

ЛУГАНСЬКЕ. — Працівники обласного радіоцентру оголосили страйк, у зв’язку з тим, що державна радіотелекомпанія заборгувала їм 80 блн. карбованців. Обласний центр заборгував у свою чергу за електроенерґію 40 блн. карбованців, а працівники четвертий місяць не отримують платні. Київ зареаґував тим, що директора луганського телерадіо Миколу Харченка звільнено. Причини не подано.

В АМЕРИЦІ

НЕЗВИЧАЙНО ХОЛОДНА хвиля повітря оповила велику частину країни, від північного заходу до південного сходу, не говорячи вже про центральні стейти країни. Незважаючи на всі перепони нормального щоденного життя — замерзлих водопроводів, перепрацьованих огрівальних котлів, сповільнених поїздів і перемерзлих до нутрощів людей, всі намагались перебути цей наступний виклик природи. Не так воно дається легко немічним, хворим чи старшим особам, які полягають на допомогу інших. Ще більше терплять бездомні, голодні та ті, які не мають відповідної одежі. Крім того великої матеріяльної шкоди можуть зазнати вирощувачі цитрусових овочів центральнопівнічної Фльориди, куди також дійшов цей холод.

З УВАГИ НА ВЕЛИКИЙ СПАД у продажі автомобілів, фірма Форда у понеділок, 5-го лютого, повідомила, що розпочне продавати таншу версію їхнього популярного автомобіля „Торус“. Нове авто матиме назву „Торус Г“ і його ціна буде відразу на 3 відсотки меншою, як теперішня ціна. Чи ця нова стратегія допоможе автомобільній фірмі Форда стати знову на міцні фінансові ноги, невідомо, але якісь заходи треба робити, зокрема коли інші автомобільні фірми покищо таких проблем не мають зі своїм товаром.

У СВІТІ

ПРЕМ’ЄР-МІНІСТЕР Ізраїля Шімон Перез запевнив громадян країни, що уряд проведе референдум щодо долі мирного договору з Сирією ще до дня підписання угоди, яка передбачатиме повернення Сирії Ґолянських пагорбів, захоплених Ізраїлем у висліді Шестиденної війни 1967 року. Ізраїльські спостерігачі у зв’язку з цим припускають, що прем’єр в такий спосіб хоче перетягнути на свій бік виборців перед надзвичайними парляментарними виборами. Покищо популярність Ш. Переза досить висока і тому він погоджується на довчасні вибори. Однак коли урядові не вдасться скасувати свої обіцянки повернути Сирії Ґоляни в обмін на мир, то шанси Ш. Переза можуть впасти ледве не до нуля.

Шановні читачі!

Щиро дякуємо всім тим читачам, які по одержанню різдвяних карток відразу щедро відгукнулися, переславши замість належности за них свою пожертву на Фонд Відродження України — УНСоюзу. Але є ще дуже багато читачів, які забули, мабуть, або не доглянули це у передсвяточній метушні. Тому до тих шановних читачів звертаємося з гарячим проханням по можности зложити свою пожертву, яка допоможе УНСоюзові нести дальшу поміч Україні у її змаганнях до утвердження своєї незалежности.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Релігія і віра

В Києві, протривавши декілька місяців, підходить до кінця суд над провідними членами „Білого братства", під згубний вплив якого потрапили тисячі українських юнаків і дівчат. „Свобода" має намір розповісти про цю організацію докладніше, сьогодні ж обмежимося тим, що порівняємо „білих братчиків" до відомої цілій Америці секти „Гілка Давидова": як її керівник Дейвид Кореш мав себе за Месію, так і киянка Марина Цвігун прийняла небесне ім'я Марія Деві Христос, щоб приготувати до „кінця світу" обраних 144,000 святих. Є дуже багато підстав вбачати у діяльності „Білого братства" ретельно організовану диверсію проти незалежної України і її молоді, однак проблема полягає в тому, що новонавернені, незважаючи ні на що, продовжують вірити у вищу місію Марії.

Але віра — це щось таке, про що дуже тяжко говорити зі сторони, тяжко стверджувати, щира вона чи лукава, спасенна чи марна. Віра — глибоко особиста, інтимна річ, вона відкрита тільки Богові, а для оточення, навіть найближчого, це завжди таємниця за сімома замками, завжди бездонна криниця, в яку годі зазирнути, годі визначити, яка там вода — та, що дарує безсмертя, чи та, котра викликає ще більшу спрагу. Саме тому й не варто сперечатися, яка релігія краща. Колись Іван Франко, заторкнувши цю тему, покликався на вислів німецького драматурга Карля Гуцкова: „Більше важить, як ми віримо, ніж те, у що ми віримо". А великий росіянин Володимир Соловйов, якого особисто знав і високо цінував великий українець Андрей Шептицький, розповів про цей дивний факт: в якомусь глухому сибірському селі, де не було ні церкви, ні школи, мешканці заснували „нову релігію" — просверлювали діру у стіні й приклавши до неї уста, молилися: „Хато моя, діро моя, врятуйте мене".В. Соловйов каже, що й тут маємо справу зі своєрідним духовним пошуком, і навіть спотворена духовність свідчить про доконечність віри у людській душі.

Тепер вже ніде на плянеті нема таких затурканих сіл. Освічене, технізоване XX сторіччя тісно скомунікувало людей і народи. В межах однієї країни, як, наприклад, у ЗСА, співіснують різні державні, світські, релігійні традиції. Тут нікому не прийде в голову з'ясовувати, до якої ви церкви ходите, і чому саме до цієї, а не до іншої. Бо церква, услід за внутрішньою вірою, — також цілком особиста царина. І хоч в Америці не бракує різних дейвидів корешів і преподобних мунів, вони неспроможні порушити стабільність зрілого демократичного суспільства.

Не те в Україні. Всупереч її европейській географії, історії та давній національній культурі, з душею народу діється щось таке, що нагадує „релігію" просверлених дір у стінах. Вже сама статистика занепокоює: з 15,309 зареєстрованих релігійних громад дві третини там припадає на три Православні Церкви, Українську Греко-Католицьку і Римо-Католицьку, а ціла третина — на зайшлі з чужинецького світу конфесії. Їх є майже 70. В Україні абсолютно вільно себе почувають всякі протестантські течії, мусулмани, юдеї, буддисти, даоси, кришнаїти, рунвірці, язичницький рух, різні братства (білі і не дуже), містичні секти, включно зі сатаністами. Такий букет, аж в очах тьмяніє. А здається ж, мало б бути навпаки — мало б світлішати від такої кількости „духовних пошуків". У чому ж річ?

На жаль, державні та політичні діячі в Україні ігнорують це питання. Вони певні, що ситуація може бути тільки такою, якою вона є тепер. Мовляв, з постанням незалежної держави, коли після довгої ночі комуністичного рабства прийшла воля, нехай собі кожен вірить у що хоче. Як от у тій же Америці. Справді: коня кують, а жаба ногу підставляє. Західні держави, без огляду на те, які підвалини лежать в їхній основі, етнічні чи політичні, довго і відповідально розбудовували себе і самостверджувалися. Досягнувши високого рівня самосвідомости, вони можуть собі дозволити „relax", але не надто довго, бо цим відразу користуються ліберали, доводячи здобутки демократії до абсурду, волю — до вседозволености. Але зі вседозволености починати будувати незалежну українську державу? Надавати різним лжемесіям газетні шпальти, телевізійний екран, радіо для задурманення людей? Таким нерозбірливим державним діячам хочеться нагадати слова покійного Патріярха Володимира: „В Україні проповідується все що завгодно... з усіх боків накинулися якісь непрошені „спасителі", різні „месії". Але мене цікавить одне: де вони були тоді, коли топтали нашу віру, коли ми сиділи в колимських таборах, коли нас душили голодоморами, ҐУЛагами, чорнобилями і масово розстрілювали?"

Ярослав Гайвас

ПІСЛЯ ПЕРЕЛОМУ

II

Чотири роки минуло від розвалу російсько-совєтської імперії. Доволі часу, щоб вигасли всі шанси відродити її. Тепер настав час виповнити посталу порожнечу новим змістом. ЗСА зі своїми союзниками в загальному виконують своє завдання. Але вони не спроможні і до них не належить виповнити ті завдання, які належать до окремих народів колишньої імперії. Кожен народ, його національний уряд та суспільні сили мусять у своєму національно-політичному просторі на місце старого ладу створити свій власний, який з іншими національно-державними структурами побудує новий розподіл сил.

Вхід до НАТО

Сучасний український Уряд на чолі з Президентом Леонідом Кучмою намагається виконувати своє завдання. Хоч не завжди йому це вдається, але успіхи є і справа посувається вперед. Одначе цього замало, щоб невтралізувати всі аґресивні заходи противника, тобто спадкоємця СССР — Росії. Президент ЗСА Билл Клінтон в одній зі своїх зустрічів з Президентом України Л. Кучмою заявив, що ЗСА визнають інтеґральність українського державного простору і будуть це підтримувати. Десять місяців пізніше на спільній пресовій конференції обидвох президентів Президент Клінтон заявив, що ЗСА ні в якому разі не будуть заперечувати щодо прийняття України до НАТО, ані протестувати конкретним заходам у цьому напрямі. Це значить багато, але це ще не є ґарантія і зобов'язання американських відповідальних чинників до відповідних конкретних заходів у потребі. Це й дає підставу аналітикам у світі називати це зобов'язання „містерійним". Його бо не підтвердили американські законодавчі установи, ані не видані державною владою ніякі конкретні доручення, що і як робити, коли б якась сила загрозила тій інтеґральності. В додатку, коли буде обраний новий, інший президент ЗСА, а до цього раніше чи пізніше прийде, то становище президента Клінтона не мусить стати становищем нового президента. Отже, треба якоїсь ще іншої значної сили, що забезпечувала б ці українські конечності. Очевидно, основна оборона в такому випадку мусить бути з українського боку, але йдеться про те, щоб Україна не була ізольованою. Великим щастям для українського народу та його держави є те, що всі, з винятком Росії, сусіди України беззастережно підтримують самостійність і соборність української держави, а деякі претенсії приватних румунських кіл не мають державно-політичної ваги, бо їх не підтримують державні румунські чинники. Сусіди України — Польща, Мадярщина, Литва, Латвія, Естонія — готові на дальші заходи для створення спільного з Україною силового бльоку. Та ця розв'язка покищо не проста. Литва, Латвія, Естонія разом з іншими сусідніми державами реґіону виступили з ініціятивою створити балтійське морське порозуміння для поглиблення та поширення взаємної співпраці. Москва з того приводу вчинила такий неймовірний крик, що ініціяторам тієї справи доведеться переборюти величезні перешкоди, або, може, навіть не спішити з практичним завершенням цієї ініціятиви.

В додатку до цього Україна проголосила невтральність у міжнародній політиці й тому всіляке бльокування було б трактоване як заперечення тієї невтральности. А в існуючих умовах така невтральність Україні потрібна, бо вона змінює політику України не зв'язуватися з системою СНД, а бути тільки її асоційованим членом. Незважаючи на це, Україна може і повинна нав'язувати дружні стосунки з народами Кавказу та ісламськими Середньої Азії і поглиблювати з ними співпрацю. Цьому на перешкоді стоїть бундючна політика Москви, яка присвоює собі право фактичного керівництва в ситемі СНД, а навіть право вето в обсязі міжнародних відносин і співпраці. Така постава Москви тимчасова, вона уможливлена відносними перевагами Москви і слабістю держав СНД, що поволі міняється.

Вплив суспільства

Одначе з боку України і кавказьких та ісламських народів Середньої Азії крім державних заходів на відтинку взаємного зближення і поглиблення співпраці повинні і мусять включитися в пожвавлену активну діяльність суспільні елементи тих народів. Настав час, коли суспільства всіх народів стають щораз вагомішим чинником у державній політиці як в середині, так і назовні. Президент Клінтон у щорічному зверненні до народу ЗСА повторно підкреслив це, вказуючи на зменшення впливів державної Адміністрації і збільшення впливів суспільства. Відбивається це не тільки у поширюванні і зміцненні місцевої самоуправи, але також у міжнаціональних та міждержавних стосунках.

Саме цей принцим мусить бути якнайповніше наголошуваний в сучасній українській дійсності, а також практично реалізований в житті. Там, де з будь-яких причин державні чинники не можуть поглиблювати всебічного пов'язання з прихильними до них народами або народами, зв'язаними з ними спільними інтересами, там мусять вступати в акцію суспільні формації. Процес цей почався раніше, ще далеко перед Другою світовою війною, коли створювалися товариства приязні та співпраці, наприклад, українсько-литовське товариство, чи українсько-грузинське і т. д., які вже колись виконували вагомі завдання між народами та їхніми державами. Тепер настав час поширювати такі товариства та передавати їм ті завдання, що з тих чи інших причин не може в даний час виконати державний апарат.

Провідні елементи української інтеліґенції зрозуміли цю потребу і створили Конґрес української інтеліґенції. Очевидно, що завданням цього Конґресу ні в якому разі, якщо він має бути творчий і виконати свої завдання, а таким він мусить бути, не є конкуренція чи навіть протиставлення державним чинникам, а доповнення їх, співпраця з ними. Не йдеться про те, щоб ті суспільні сили мали бути під керівництвом державних установ. Вони мусять зі своєї ініціятиви і під своїм керівництвом виконувати перебрані на себе завдання. А ці завдання численні і дуже вагомі. Вони є частиною всього суспільного життя. Наука і шкільництво, виховання молоді і спорт, культура і духове життя одиниці та народу, економіка, особливо через традиційні в Україні артілі, кооперативні форми тощо мусить у великій мірі взяти на себе суспільство. Очевидно для того замало Конґресу української інтеліґенції. В цьому мусить брати участь жіноцтво через свої організації, як і молодь, профспілки і професійні чи станові об'єднання різних професій. Це і є та інфраструктура суспільства, про яку щораз більше мови в колах провідних елементів українського життя.

Спільні інтереси

Це все організовані сили українського суспільства мусять перекидати також на згадані сусідні чи близькі інтересами з Україною народи. Перекидати, або брати від них, якщо вони в чомусь випередили нас. А ще більше творити разом чи паралельно з ними. Вони цього потребують так само, як і ми. Їхня сила буде і нашою силою, а їхні здобутки будуть зміцнювати наш загальний фронт і нас самих. Без цього, без активізації українського суспільства, без побудови його інфраструктури багато життєво важних завдань не буде виконано і не може бути й мови про партиціпаційну демократію в Україні, тобто про демократію, в якій широкі народні маси беруть участь в ініціятивах, виношенні рішень і їхній реалізації. А побудова міцної, здорової, тривалої держави українського народу забере багато часу.

Ганна Черінь

ФЕРІЯ

III

— А скільки коштує отой музичний інструмент і чи важко навчитися на ньому грати? — поцікавився один ґаучо.

— Не продається, але навчитись грати можете. Приходьте до нашого осередку.

— Шкода. Я б може й сам навчився, але як не продається, то й нема чого мріяти...

9-го квітня — український день в залі Леопольда Луґонеса. Біля нашого павільйону побільшало публіки. Прийшли амбасадори різних країн — Чехії й Росії в тім числі. Познайомилась з обома. Привітні, чемні. Записуються в книгу відвідувачів. Російський амбасадор написав свої побажання російською мовою — підписався: „Росіянин, за пашпортом українець". Микола Лівша мусів розібрати крісла в авті, щоб привезти на виставку невеличкий стіл і крісло — для мене. Щоб я автографувала свої книжки. Підписала аж три! Українці тут охоче слухають виступи письменників, але книжок не купують. Старі відучилися, молоді не навчилися. Хіба долаючи букварі в рідній школі можна навчитися читати книжки? Але слухали й розуміли мене прекрасно на літвечорах в українських громадах.

О 5-ій годині довгою чергою публіка поспішила на урочисту виставу Українського дня. Заля заповнилась по вінця, люди й стояли. Знову опера арґентинського гимну, потім, не так бундючно, „Ще не вмерла Україна". Нічого, співають. Вступне слово Анни-Марії, промова ректора університету ім. Кеннеді дона Фіґероа, потім — пречудові українські танці. Моя черга. В ЗСА після буревійних танців увага спадає, але не тут. Мою промову слухали надзвичайно уважно. Молода дівчина Паула перекладала. Я говорила про довгочасну місію українських еміґраційних письменників — писати про те, що було заборонено за часів совєтського режиму. Висловила радість, що тепер вільна Україна має змогу комунікації з усім літературним світом. Просила письменників і видавців приділяти українській літературі стільки уваги, як ми даємо письменникам світових літератур, а також закликала письменників боротись проти дешевизни в літературі, проти руїнницького впливу пустих „коміксів" і порнографії.

На закінчення я покликала на сцену Леоніда Голоцвана і, з його перекладом, строфу за строфою прочитала мій експромт „Арґентині". Після кожного куплета — рясні апльодисменти і сміх у комічних місцях. Як я зійшла зі сцени, перший ряд достойників устав і обіймами та поцілунками привітав мене з успішним виступом. Такий тут звичай. За мною виступив амбасадор Віктор Пащук, дивуючи і нас, і арґентинців своєю елеґантною кастильською мовою з усіми її наголосами й акцентами. Газети Буенос Айресу щодня давали відомості про ферію, згадували й „поетісу Ану Черінь".

Найбільше відвідувачів було у великодній кінець тижня (сто тисяч). Хай якась інша держава таким похвалиться!

Книжки, як і годиться, продавались по знижених цінах (30%). В середньому книжка коштувала 5-7-10 пезів (на той час пезо було рівне з доляром). Автори підписували книжки (більш успішно, ніж я, думаю). Виступили: панеля гумористів, панеля про читання вголос; відбувся виступ уруґвайського поета Маріо Бенедетті (що за уруґвайське ім'я!). До мене підійшов українець Федоріо Коваль — поет, що пише еспанською мовою, часом друкується в „Нашому Кличі". Подарував мені свої вірші і журналик, — сам видає й розсилає поетам. Подарував книжечку поезій, своїх і Лідії Носенте. Ще одна поетіса, Емма Ларреа, підійшла й подарувала книжку віршів „Мандрівна любов". На перуанськім стенді ч. 619 красувалась найменша книжечка розміром в 1 квадратний цаль, а товщиною як тоненький коржик „крекер".

Так, в Арґентині ще читають, але на перше місце вже висуваються детективки й кріміналки, книжки про туризм, ігри („Хто це сказав?", ігри цитат, ігри для вправ розуму). У французькому павільйоні різні скетчі й карикатури. От, наприклад, проєкт машини, що буде сама втовкувати книжку в мозок людини. Нотки песимізму: чілійський новеліст Полі Делано скаржиться, що навіть у межах Південної Америки визначні поети нічого не знають один про одного. Моя заввага: мова таки спільна. Хто ж їм на заваді?! Хотілось би мені похвалитися, що в Україні слово в пошані й добрім ужитку, так де там! Перефразовуючи Шевченка, ми б і хотіли научати, так Пушкін не дає.

Закінчилась ферія. Книжка в пошані, на п'єдесталі. Пошта вшанувала 21 ферію спеціяльною маркою.

ВІСТІ З ОТТАВИ
Юлія Войчишин

Грамоти оттавцям „від народу і Уряду України"

На ширших сходинах управи Відділу Конґресу Українців Канади в Оттаві 24-го січня ц. р. заступник амбасадора України в Канаді Андрій Веселовський вручив грамоти признання українцям Оттави „за щедрий внесок у розбудову амбасади України в Канаді".

Ці грамоти були виготовлені канадською фірмою друкування грошей ще в грудні 1995 року на бажання тогочасного амбасадора України в Канаді Віктора Батюка. Це та сама фірма, що видрукувала для України гривні, які від 1992 року зберігаються в Національному Банку України до часу проголошення грошової реформи і введення нової валюти. В. Батюк, від'їжджаючи в Україну, уповноважив свого заступника виконати чин вручення грамот.

А. Веселовський пояснив, що цими грамотами амбасада України дякує не за фінансовий внесок, а за конкретну допомогу в перебудові новозакупленого будинку амбасади та за допомогу в різнородних справах, пов'язаних з потребами успішної діяльности амбасади. Нагороджені були: Михайло Ільків, Степан Бобин, Іван Штепа, Дмитро Пустяк, Павло Желем, Володимир Мушка, Юлія й Іван Войчишини та Орест Новаківський.

Виконуючий обов'язки амбасадора А. Веселовський підтвердив, що наступним амбасадором України до Канади призначений Володимир Фуркало, який приїде до Оттави за кілька тижнів. Він також уважає, що перебудова будинку амбасади України закінчиться в середині травня, а невдовзі по тім плянується урочисте відкриття її. Він поцікавився плянуванням концерту в честь Тараса Шевченка, який відбудеться 3-го березня з участю всіх шкіл та ансамблю молодих бандуристів Віктора Мішалова з Торонто. Також А. Веселовський запевнив підтримку амбасади у відзначенні 10-річчя Чорнобиля.

Голова Відділу КУК д-р Іван Войчишин подякував достойному гостеві за участь у сходинах.

Копія грамоти. Вона в синіх і золотих барвах.

Жовтий лист

Холодний подих вітру підняв пом'ятий жовтий лист і жбурнув ним на вулицю. Проїхала машина і лист одержав повний відбиток шини. Йому стало сумно, важко. Сіра осінь позривала усе листя, відірвавши їх від звичної оселі — рідного стовбура. А цьому листкові так не хотілося зриватися з місця і йти кудусь у безвість, стати приблудою десь у полі, чи підстилкою під чиїмось ногами. Ніхто на нього не звертав уваги, а колись було показували на нього пальцем, примовляючи: „Ну й красень! Що за витівниця матінка-природа!" Було, все було... І занурився у спогади. Як стало млосно на серці, зануртувала знов гаряча кров, коли пригадав свою кохану квітку, так тріпотів біля неї, так горнувся, так шепотів їй солодкі слова, що паморочилася голова, а тепер...

Раптом спогади обірвалися. Він зіщулився, внутрішньо приготувався до гіршого, заплющив очі, — і... о, диво, над ним схилилася гарна жінка, тепло посміхнулася до нього і прошепотіла: „Мені якраз не вистачає цього листочка для моєї композиції із сухих квітів". Тепло, яке струмувало з її долоні, так і примовляло до листка. „Живемо, братику, далі".

Чарівна усмішка жінки розтопила вітер і він уже не сердився, а легенько гойдав віти дерев, м'яко куйовдив волосся, прогулюючись по місті.

Інколи так буває і у людей.

Ліко

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Важне для передплатників „Свободи" у Канаді

З огляду на факт, що самі кошти поштової пересилки одного числа щоденника „Свобода" до Канади виносять тепер 40 ц. денно, а у річному відношенню 100 амер. дол., (40x250 разів) всі передплати так членів (75 дол.), як і нечленів (100 дол.) треба надсилати тільки в американських долярах.

Передплати одержані в канадській валюті будуть перечислені на амер. доляри та заховані на підставі суми в амер. долярах.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

ПОДІЇ

СВЯТО ГЕРОЇНЬ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Об'єднання Жінок ОЧСУ і Окружна Управа СУА в Ню Йорку влаштовують свято героїнь у неділю, 18-го лютого. О 12-ій год. дня — Служба Божа і Панахида в церкві св. Юра, о 2-ій — святочна програма в залі Державницького Фронту, 136 2-га аве. У програмі участь братимуть Уляна Любович, Лариса Маґун-Гурин, Володимир Ткаченко, Оксана і Галя Циш.

ТУРНЕ ГУРТУ „ГОРЯНИ"

Нюарк, Н. Дж. — Українсько-американська компанія „Юрій Інтернешенел" влаштовує концерти гурту „Горяни", які почнуться 10-го лютого в Нюарку, Н. Дж., і відбудуться в містах стейтів Ню Джерзі, Ню Йорк, Фльорида, Пенсильванія, Міннесота, Іллиной, Дістрікт Колюмбія та Огайо. Докладніші інформації поміщені у „Свободі", ч. 25 із 7-го лютого ц. р. За інформаціями можна також звертатися до Юрія Дармограя (716) 685-1505.

Співець українського поля

(До 20-річчя смерти Миколи Понеділка)

„...Поле! Моє ти зеленаве, вітрами й небом пещене, дощами купане і променем голублене. Твоєї широти очима не осягнути, твоєї степової волі нікому й нічим не скути... Ти прекрасне поле! Найкрасніше з-поміж найкращих писанок... Ти безмежний живий килим, мережаний стежками й посріблений козацькими могилами й горбами. Без тебе я не обійдуся, ти мені вкрай потрібне... Я тебе люблю, як батьківський поріг, як повітря, хліб та воду... Як вечірню пісню..."

Такими барвистими словами, які напевно ввійдуть до шедеврів української „поезії в прозі", розпочинає збірку своїх оповідань „Говорить лише поле" (1962 р.) Микола Понеділок — талановитий і плодовитий український письменник, 20-річчя передчасної смерти якого припадало на 29-го січня ц. р.

З біографічних даних довідуємося, що Микола Понеділок народився на Херсонщині в 1922 році, в родині заможного селянина. Маючи всього 11 років, він вже пережив із своїми рідними часи страшного голоду 1923 року. Після закінчення середньої школи Микола вчився в Одеському університеті, а від 1944 року опинився на еміґрації — спочатку в Німеччині, а від 1949 року — у ЗСА.

Свою літературну діяльність М. Понеділок почав 1947 року перекладами українською мовою творів німецьких та французьких драматургів. З 1945 року він працював у двох українських театрах, якими керували відомі наші артисти Вол. Блавацький та Йосип Гірняк. В ті роки він також написав три п'єси на тему підсовєтського життя — „Знедолені", „Лейтенант Фляєв" та „А ми тую червону калину..." У 1957 році вийшла перша збірка його гумористичних оповідань „Вітаміни", а три роки пізніше — „Соборний борщ". Потім вийшли в світ його збірки „Говорить лише поле", „Смішні сльозинки", а в 1969 році —

472-сторінкова збірка новель під назвою „Зорепад". Його перу належить також такі популярні твори, як „Рятуйте мою душу" та збірка оповідань і новель „О, не будіть мене".

Як бачимо, Микола Понеділок був не тільки талановитим, але й дуже плодовитим письменником, коли в незавидних умовах еміґрації і одночасно працюючи на „хліб насущний", зміг впродовж короткого часу написати стільки творів.

Для Понеділка характерним є те, що крізь усю його творчість золотою ниткою проходить не тільки любов до рідних українських нив, до батьківщини та до своїх рідних, які або передчасно загинули, або ще живуть, але також велика, якщо б не сказати смертельна, туга за ними. Тому якщо колись Микола Хвильовий міг на весь голос сказати: „Степи, степи, від вас, степи, я!", то Микола Понеділок також міг не раз підкреслювати своє мотто — „Поля, поля — від вас, поля, я!"

Уже в його збірці „Говорить лише поле", як вище було подано, письменник з усією силою свого літературного таланту підкреслив свою палку любов до рідних полів. В одній із своїх збірок під назвою „Зорепад" (1969 р.), ця любов ще в більшій мірі викрасталізована і умотивована. Близький приятель М. Понеділка Юрій Клиновий (псевдонім Юрія Стефаника — сина Василя Стефаника) в передмові до збірки „Розмови з батьківщиною" про це пише так: „Зорепад" — це книжка великої любови до рідного краю. В ній немає на порох стертих словес — в ній автор не згадує навіть найдорожчого імени України в іменниковій чи прикметниковій формах. В ній навіть українська мова не „українська", а „ебаштанська", чим підкреслено не тільки її поетичність, але й безправне становище в теперішньому московському царстві... Проте навіть такий поетичний твір, як „Любисток на рани", цупко тримається землі"...

У своїй збірці „Говорить лише поле" автор знову і знову повертається до своєї „жури". Наприклад, в новелі „Журо моя, журо", яку він присвятив Юрієві Стефаникові, він пише:

Журо, моя журо,
Де тебе подіти?
Ні тебе згубити,
Ні тебе втопити.

На заввагу декого з читачів, що Понеділкові „герої" часто здаються плаксивими, безвольними і т. д., письменник в одному із своїх листів до автора цих рядків відповів так: „І слава Богу! Я цю заввагу беру на свою користь. Я хотів цілу збірку (йшлося про збірку „Говорить лише поле" — Ю. М.) хотів присвятити отій слабенькій малій людині, якій по всіх-усюдах немає ліку. І до якої я належу. Ненавиджу усім своїм єством усе претенсійно „героїчне", надуте на „вольове"... Ненавиджу мішуру, за якою криються ще більші, як мої, і сумніви, і безвольність, а навіть, коли хочете, й сльози. Коротко, я не кривив душею. Я писав про тих, до яких я з кости-крови належу". (Лист з 7-го жовтня 1963 року).

Дехто з його читачів закидав йому „непослідовність". Мовляв, з одного боку він пише про сумну дійсність на рідній батьківщині, а з другого — гіркими сльозами оплакує рідні лани. Як можна тужити за тими полями, на яких відбувалися і ще й досі відбуваються страхіття і де панує неволя?

На це в листі до мене, датованому 15-го жовтня 1964 року, Микола дав таку відповідь: „То правда, що за цим тим, що ми залишили, нема великої причини тугою серця надривати. Вірю в це! Але проти того переконання я ту землю свою, де стільки від голоду, від злиднів натерпівся, знов і знов обкутую в серпанок рожевий. Я люблю це для того, щоб більше й глибше за нею могла моя душа сумувати. Отакий я дивак!"

Може дивак, а може й ні — це справа, як кажуть, дискусійна. Але напевно не є дискусійним питанням його, Миколи Понеділка, безмежна туга за українським полем, за рідною батьківщиною. І тому він був і залишається співцем українського поля і тих людей, які споконвіку жили і живуть на тому полі, і за це щира й сердечна подяка йому!

Юліян Мовчан

Напередодні презентації Енциклопедії Української Діяспори

Як відомо з преси, 24-го лютого відбудеться в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Ню Йорку, офіційна презентація австралійського тому Енциклопедії Української Діяспори (ЕУД). Це перша книга із серії семи томів, які будуть охоплювати ЗСА, Канаду, Австралію, Південну Америку, Західню Европу, Східню Европу, а також східню діяспору, себто, українські поселення поза межами України в колишньому Совєтському Союзі.

Цей великий проєкт вирішили спонзорувати ще у 1987 р. Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА і Фундація Приятелів Енциклопедії України, як продовження попередніх заходів і фінансування десятитомової Енциклопедії Українознавства (ЕУ–2) під редакцією проф. Володимира Кубійовича. Її десятий, останній, тому появився ще у 1984 році.

Восьмирічна праця над усіми томами ЕУД ведеться під керівництвом проф. Василя Маркуся, і в ній беруть участь десятки провідних дослідників різних ділянок життя української діяспори. Завданням ЕУД є дати максимально точну картину життя українців в розсіянні, інформувати про їхні досягнення і труднощі, про їхні установи та організації культурного, наукового, господарського, суспільно-політичного типу, про їхні зв'язки з батьківщиною, про молоді покоління, про місце і значення українців в країнах, в яких вони є громадянами. Таким чином томи ЕУД дадуть також змогу нашій спільноті побачити і оцінити самих себе, отже мільйони українців поза межами України і спільно шукати шляхів і засобів для того, щоб зберегти цю розсіяну по різних континентах українську спільноту, забезпечити її ідейний зв'язок з країною батьків і завоювати собі гідне місце в країнах нашого поселення. Томи ЕУД повинні стати підручними посібниками, якими можна користуватися в акціях інформування чужинців про нашу громаду, своєрідними візитними картками і провідниками по діяспорі. Врешті, ЕУД — це засіб зберегти в документальній формі історію українських поколінь, які з політичних, соціяльних, економічних чи релігійних причин мусіли покидати рідні землі.

Австралійський том ЕУД виготовлений спільними силами України і діяспори, зокрема у співпраці з дослідниками Національної Академії Наук України. Це треба сказати також про інші томи, які тепер в підготові, а третій з черги том, присвячений українцям в Канаді, підготовляється крім того до спілки з Українською Вільною Академією Наук у Вінніпезі. Американський том ЕУД, за розміром найбільший, повинен появитися в наступному році.

Часткове спізнення в появі томів ЕУД спричинене неминучою потребою їх тематичного поширення, поскільки з постанням незалежної української держави, відкрилися можливості доступу до джерел і збільшення числа співробітників з України. Таким чином виринула також потреба готовити окремий, сьомий, том ЕУД про українську діяспору в країнах колишнього СССР поза Україною, хоч оригінальний плян з 1987 р. передбачив видання тільки шість томів.

З поширенням ЕУД утворилося також питання додаткових коштів, що переступають бюджетові зобов'язання, які у 1987 році взяли на себе спонзори, себто, Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА та Фундація Приятелів Енциклопедії України. Презентуючи тепер українській громаді австралійський том ЕУД, спонзори проєкту ЕУД і її редактор проф. Василь Маркусь плянують детальніше поінформувати громадськість з різними аспектами цього великого проєкту і зокрема вказати на невідкладну потребу мобілізувати додаткові фонди для завершення цього важливого діла.

Відомо, що сьогодні, зокрема від часу державного відродження України, діяспора, точніше (і, на жаль) тільки її активна частина, несе на собі чималі тягарі фінансової допомоги Україні. Жалітись не можна, бо ж десятиліттями ми всі чекали на самостійну Україну. Від п'яти років вона існує і, логічно, вслід за тим, йдуть обов'язки діяспори. Але й для збереження діяспори також потрібні кадри і кошти. А сьогодні становище таке, що, на ділі, на наших очах окремі структури діяспорного „громадського суспільства" слабнуть, а то й занепадають. Звичайно, не всі. А коли б їх не стало, то й Україні вони не могли б помагати.

В таких умовах потрібний здоровий компроміс, розсудливе господарення людьми і фондами, потрібне плянове визначення пріоритетів, отже того, що в першу чергу на потребу. Енциклопедію української діяспори слід розглядати в категорії завдань першочергових. Вона в рівній мірі потрібна діяспорі і Україні.

(Презентація відбудеться в будинку НТШ в Ню Йорку, в суботу, 24-го лютого в год. 4-ій по полудні).

Мирослав Прокоп

ВІДОМА АМЕРИКАНСЬКА телевізійна акторка Одрі Медовс померла в Лос Анджелесі, проживши 71 рік. Для пересічного глядача вона стала найбільш любленою акторкою, виступаючи у телевізійній програмі зображення молодого американського подружжя 1950-их років у Брукліні в програмі „Ганімунерс", де вона грала ролю Аліс Кремден дружини Ралфа, водія міського автобуса, що його ролю грав Джекі Ґлісон. До сьогодні епізоди згаданої програми є радо бачені ми на телевізійних екранах, що її сьогодні називають кляси кою американської комедії.

ПОДЯКА

Асоціяція Українсько-Американських Поліціянтів, з ініціятиви якої відбулося концертове турне Ансамблю Пісні і Танцю МВС України, почувається до приємного обов'язку подякувати за всяку допомогу в здійсненні цього успішного турне слідуючим:

Українському Народному Союзові, УККА, УАКРаді, Українському Братському Союзові, Місії „Думки про Віру" та поодиноким людям і організаціям.

Філядельфія: інж. М. Нич, голова хору „Прометей" І. Кушнір, М. Ковальчин, ред. „Америки" О. Рожка, голова Т-ва „Тризуб" І. Чижович та інші особи.

Пассейк: Я. Федун — президент „Самопомочі" у Кліфтоні та його співробітники, голова Української Централі С. Журавський та члени комітету.

Ню Йорк: голова Об'єднаного Комітету Великого Ню Йорку Я. Шмігель, І.Длябога, голова „Самопомочі" Б.Кекіш, хор „Думка", ред. З. Снилик, Ю. Бачинський, Я. Куровицький, ред. мгр Є. Гановський.

Албані: д-р А. Шуль, Е. Наболотний, Управа Українського Дому у Вотервліт.

Союзівка: предсідник УНСоюзу Уляна Дячук, Іван Флис мол., та Соня Семанишин.

Елленвілл: Управа оселі СУМ

Йонкерс: голова Центру Української Молоді А. Горбачевський, голова кредитівки Л. Футала, В. Козіцький, мгр В. Микула — голова УККА в Йонкерсі, хор при церкві св. Михаїла та всі члени Організаційного комітету.

Піттсбург: М. Комічак, Комітет „Української кімнати" при піттсбурзькому університеті, парафія св. Юра та всі члени і добродії.

Дітройт-Воррен: Український Культурний Центр, Б. Федорак, Я. Дужий, Б. Потапенко та члени комітету.

Чикаго: Консул України В. Кирик, віцеконсул А. Толкачов, хор „Сурма" і його диригент проф. Р. Андрушко, голова Банку „Певність" Ю. Куляс, Український Культурний Центр та люди доброї волі, Тамара й Іван Тищенко — власники готелю „Тамара Інн".

Манкато, Мінн: проф. Д. Тамсон — ректор Бетані коледжу, пастор Я.Шепелявець.

Міннеаполіс, Мінн.: Д. Татарин, д-р М. Козак, д-р В. Анастас, А. Кушнір, члени комітету, українська кредитівка при Українській Централі та всі добродії, які прийняли на нічліг до своїх домів членів ансамблю.

Окремо дякуємо Марійці Гельбіґ, власниці аґенції „Скоп" за професійні поради та за піднайдення автобусів для ансамблю.

Почуваємось до приємного обов'язку подякувати також усім керівникам і членам ансамблю за високо-мистецькі концерти. Наскрізь виповнені концертові залі та гучні овації, без різниці, чи це українська, чи американська авдиторії, свідчили про високий рівень їхнього виконання. Бажаємо їм дальше великих успіхів.

Вкінці дякуємо нашим координаторам того турне: Володимирові Луціву, Ігореві Раковському і Андрієві Дурбакові.

Вияснення

У відповідь на численні телефони та запити з Клівленду, де заплянований концерт на 27-го жовтня не відбувся, як це було подано в пресі асоціяція почувається до обов'язку перепросити громаду Клівленду, бо це сталося з причин незалежних від нас.

Тиждень перед приїздом ансамблю голова комітету В. Ліщинецький сказав, що „через події в Україні" громада міста Клівленду рішила не прийняти ансамбль, наражуючи організаторів на великі кошти. Всі намагання організаторів В. Луціва, І. Раковського, як також голови УККА д-ра Аскольда Лозинського, що ансамбль не має нічого спільного з подіями в Україні, а приїхав пропаґувати красу українського мистецтва, не увінчалися успіхом.

Хочемо вірити, що восені 1996 року, коли на загальне бажання цей ансамбль знову приїде до Америки і Канади, громада Клівленду зможе привітати цю чудову групу, як це зробили інші міста.

Михайло Шеп
Президент Асоціяції Українсько-Американських Поліціянтів

Ялинка „Рідної Школи" в Пармі

У суботу, 20-го січня 1996 року о год. 5:30 по полудні в парафіяльній залі церкви Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі, відбулася Рідношкільна Ялинка при чисельній участі дітей, учителів, батьків та гостей.

Цю вдалу імпрезу приготовили: збір учителів, Т-во „Рідна Школа" з теперішнім головою Б. Миляном, батьки та діти. „Рідна Школа" має 11 кляс і одну — підготовчу. Директором є Петро Твардовський, а інспектором — д-р Степан Воляник. Праця в „Рідній Школі" поступає скоординовано і є співпраця між учителями та батьками, які розуміють вагу українського виховання нашої молоді в діяспорі. З цієї оказії й видано естетично оформлену та змістовну програмку з таким моттом Н. Турчманович — в заголовку: „Хай колядує Вільна Україна, Бо в ній сатрапа вже нема, Хай прославляє Божу Матір, Що в яслах Бога повила: „Отець парох Іван Чировський, почав імпрезу молитвою та благословив трапезу. Вступне слово виголосив дир. Петро Твардовський. Він торкнувся 4-річчя незалежности України та нашої моральної і матеріяльної допомоги в її розбудові. Рівночасно звернув також увагу на важливість українського, патріотичного виховання нашої молоді в діяспорі. Взірцево-моральні родини та школа, це фундаментальні чинники в осягненні цієї цілі. Тому в 1995 році, в ґльобальному маштабі відзначувано родину і проголошено його „Роком родини".

У програмі, яка складалася з 10 точок, молодь з поодиноких кляс, під проводом своїх учителів співали колядки та щедрівки. Слів переплітувано деклямаціями і новорічними побажаннями. Одна коляда: „На небі зірка", була до слів д-ра М. Грушкевича, мешканця Парми і одною з точок був виступ сопілкарів, під керівництвом М. Комічака, диригента церковного хору при українському православному соборі св. Володимира в Пармі. Треба згадати, що сцена і заля були гарно прибрані, а діти пишалися в своїх гарних, народних строях. Імпреза залишила корисне враження і надію, що наша молодь не асимілюється та буде триматися своєї спадщини і рідного кореня.

Шкода тільки, що молодь „Рідної Школи" в Клівленд—Пармі не має свого власного приміщення, де могли б приміститися кляси навчання. Ще досі громадянство Клівленду— Парми не спромоглися на Український Народний Дім для наших культурно-освітніх місцевих організацій і товариств.

Д-р Володимир Боднар

КОЛИ У 1981 РОЦІ ВДАЛОСЯ лікарям-науковцям зідентифікувати вірус, який спричинює хворобу АІДС, то всі вимагали негайних заходів для лікування. Найперші ліки були ті, що зменшували силу згаданого віруса та сповільнювали саму хворобу. З того часу не припинялися досліди стосовно цієї хвороби, але й досі не найдено ліку для вилікування. Останнім часом застосовують більшу кількість методів лікування, але більшість з них базована на тих первинних ліках з новими методами їх застосування. Одначе з тим також виникли інші проблеми, які мають далекосяжні наслідки, бо дорожнеча найновіших терапій не дає багатьом хворим доступу до лікування. Як цьому зарадити, покищо ніхто немає розв'язки.

ПАРЛЯМЕНТАРНА АСАМБЛЕЯ Ради Европи не вважає, що війна в Чечні є внутрішньою справою Росії. Про це заявила на пресовій конференції в Бонні голова асамблеї Лені Фішер. „Якщо уряди кажуть, що російсько-чеченський конфлікт є внутрішньою справою Росії, то ми, парляментаристи, думаємо цілком інакше",— сказала вона. У зв'язку з прийняттям Росії до Ради Европи, Л. Фішер запевнила, що експерти асамблеї пильно спостерігатимуть, чи Росія виконує взяті на себе зобов'язання, передусім у ділянці прав людини. Вона також повідомила, що в рамках асамблеї буде створено спеціяльну комісію у справах Чечні. Л. Фішер висловила бажання, щоб делеґатом цієї комісії від Росії став відомий правозахисник Сєрґєй Ковальов, який недавно, протестуючи проти варварства російських військ у Чечні, вийшов зі складу Президентської ради Росії.

В РОСІЇ швидко зростає жіноча злочинність. Генерал-лейтенант Юрій Калінін, один з чільних керівників міністерства внутрішніх справ Російської Федерації, сказав у розмові з журналістами, що коли в 1993 році 141,009 російських жінок здійснили злочини, то в 1995 році ця цифра зросла до 238,000. При цьому йдеться про найтяжчі кримінальні злочини. Вже в цьому році у Москві викрито жіночу банду, яка здійснила 17 вбивств. У заарештованих бандиток знайдено велику кількість зброї, включно з гранатами і вибухівкою. Минулого року російські жінки здійснили 5,158 вбивств, 2,211 пограбувань, 198 зґвалтувань.

Повідомляємо у глибокому смутку родину, приятелів і знайомих, що дня 25-го січня 1996 р., прийнявши найсвятіші тайни несподівано упокоївся у Бозі на 78-му році життя у Воррені, Миш. наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

МИХАЙЛО ТОМИН

ПОХОРОННІ відправи відбулися дня 29-го січня 1996 р. з церкви св. Йосафата у Воррені на цвинтар Воскресіння.

Родина просить згадати покійного у ваших святих молитвах.

Горем прибиті:

дружина — ЛЮДМИЛА
син — ВОЛОДИМИР
синова — ЛІДА
внучка — ТАНЯ
внук — МАРКО

„Вічна йому пам'ять"

КАЛЕНДАР СПОРТОВИХ ТУРНІРІВ В РАМКАХ УСЦАК У 1996 РОЦІ.

Відбиванка

27-го квітня — річні першенства УСЦАК жіночих й чоловічих дружин в Йонкерсі, Н. Й.

Футбол

22-го червня — Інтернаціональний турнір жіночих дружин на „Верховині".

23-го червня — Інтернаціональний турнір чоловічих дружин на „Верховині".

(Обидва турніри пройдуть під патронатом УСЦАК).

Теніс

4–5-го травня — весняний турнір під патронатом УСЦАК на „Тризубівці".

6–7-го липня — першенства УСЦАК-Схід на Союзівці.

3–4-го серпня — подвійні змагання на Союзівці.

31-го серпня і 1–2-го вересня — першенства УСЦАК на Союзівці.

28–29-го вересня — турнір Союзівки-КЛК.

5–6-го жовтня — осінній турнір під патронатом УСЦАК на „Тризубівці".

Плавання

31-го серпня — річні першенства УСЦАК на басейні Союзівки.

Спортова школа „Ч. Сі-чі" для дівчат і хлопців у віці від 6 до 18 років, санкціонована УСЦАК, відбудеться на спортових базах оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. від 28-го липня до 24-го серпня.

Українські Спортові Ігри Молоді УСЦАК

Невдовзі буде визначена дата і місце цьогорічних Українських Спортових Ігр Молоді, що їх проводить кожного року Провід УСЦАК-Схід. Ланкові вище згаданих ділянок спорту УСЦАК заздалегідь запрошують активних спортовців і дружин приготовлятися до цих спортових імпрез.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Недавно в Києві відбулася офіційна зустріч відомих чемпіонів України, кандидатів на Олімпійські Ігри в Атланті з президентом України Леонідом Кучмою. Вітаючи цих спортовців в Маріїнському палаці, президент України, між іншим, сказав: „...Спорт давно став політикою, а досягнення спортовців великою мірою характеризують рівень соціяльно-економічного розвитку країни".

На цьому ж зібранні проголошено, що досі українські спортовці здобули вже 153 олімпійські ліцензії, тобто закваліфікувалися до участи в Олімпіяді, 161 спортовців, додатково, мають ще можливість це зробити. Помітні перемоги українських спортовців на чемпіонатах світу та Европи свідчать про те, що Україна на цій першій для себе Олімпіяді, не задоволиться тільки участю. В цьому теж переконує зростаюча увага до підготови атлетів з боку держави. Президент Л. Кучма відзначив якісну роботу Організаційного Комітету щодо підготови до літніх Ігор, а також нагадав, що засновано сто стипендій Президента України для кращих спортовців. У звітовій зустрічі взяли теж участь голова адміністрації Президента України Дмитро Табачник, віцепрем'єр-міністер Іван Курас, міністер Кабінету міністрів Валерій Пустовойтенко, міністер у справах молоді і спорту Валерій Борзов та інші міністри і керівники відомств.

Відбулася шоста Генеральна Асамблея НОК України

Дня 22-го грудня 1995 року в Києві відбулася 6-та Генеральна Асамблея Національного Олімпійського Комітету України. В ній взяли участь, крім членів НОК, голови спортових комітетів, начальники відповідних управлінь в областях, представники спортових товариств та відомств, науковці, народні депутати України, журналісти. Гостями Асамблеї були представники НОК Узбекістану.

Відкриваючи роботу Асамблеї, В. Борзов нагадав присутнім, що саме в цей день 5 років тому був заснований НОК України. За цей час відбулося багато важливих подій, починаючи з визнання України міжнародною спортовою громадськістю і закінчуючи знаходженням нашими збірними командами з різних видів спорту „свого" місця у списках лідерів Европи та світу. Спортовці України, не зважаючи на значні економічні труднощі, в яких перебуває країна, блискуче виступають на найбільших міжнародних змаганнях, підіймають престиж нашої молодої держави. Далі президент НОК України В. Борзов виступив з доповіддю про підготову національних олімпійських команд України до 26-их Олімпійських Ігр в Атланті. НОК України та Міністерство молоді і спорту, Федерації з видів спорту, весь спортовий актив України головним завданням своєї діяльности вважають підготову до Ігор в Атланті. А це — комплекс проблем, пов'язаних з виконанням кваліфікаційних вимог МОК, формування необхідної технічної документації, вирішення проблем проживання, перевезення та фінансування олімпійської команди, офіційних осіб та спеціяльної групи фахівців. І безліч інших завдань є повсякденною турботою спортових працівників в усіх ранґів. Важливим в організації пляну підготови стали Указ Президента України та діяльність Організаційного Комітету при Кабінеті Міністрів України. Все разом зобов'язує атлетів-кандидатів до олімпійських команд, їх наставників, керівників Федерацій і НОК діяти з максимальною віддачею та відповідальністю.

Далі виступив шеф місії НОК України Микола Костенко, який подав висліди участі українських команд в різних відбіркових іграх. Генеральний секретар НОК України Борис Бошенко доповів про реалізацію рішень 5-ої сесії Асамблеї НОК України в 1994 році. Віцепрезидент НОК В. Платонов звернув увагу присутніх на те, що в сучасному спорті без новітніх наукових рекомендацій не обійтися. З розпадом СССР наша спортова наука, навіть маючи цінні наукові кадри, безнадійно відстає від закордонних колеґ. Причина — відсутність сучасного спорядження, відповідно орієнтованих наукових центрів. Як наслідок НОК сьогодні змушений купувати за кордоном, наприклад, методику спеціяльно збалянсованого харчування, яке допомагає з меншими втратами впоратися з акліматизацією в Атланті. Треба зараз знаходити кошти для підтримки власної науки, щоб перед Іграми 2000 року не витрачати шалені гроші на закупівлю закордонних методик вже не поодинці, а пачками.

Звернення олімпійців минулих років до їх сьогоднішніх спадкоємців

Шановні олімпійці України! На вашу долю випала відповідальна і почесна місія першими на Іграх в Атланті представляти нашу молоду незалежну державу і виступати під її національним прапором. В Україні зросло ціле олімпійське сузір'я. Імена багатьох наших олімпійців стали національними надбаннями, прикладом для наслідування. Золотими літерами в історію олімпійського руху вписано імена наших земляків-чемпіонів Олімпіяд: Лариси Латиніної, Бориса Шахліна, Віктора Цибуленка, Івана Богдана, Валерія Борзова, Володимира Володіна, Валентина Манкіна, Леоніда Жаботинського, Володимира Голубничого, Олександри Тимошенко, Тетяни Гуцул та інших представників України, які здобули понад 400 олімпійських медалів на Іграх минулих років. Вам — підтримувати і продовжувати славу попередніх олімпійських поколінь. Переконані, що кожний з вас виявить високу спортову майстерність, олімпійську витримку і волю. Зробіть усе можливе, щоб державний прапор України найчастіше здіймався у небо Атланти. Знаємо, що це не легко, але сподіваємося, що так буде. Хай вам щастить на шляху до Ігор!

Олімпійці минулих років

Створено Провід Асоціяції Олімпійців України

Створено Провід і Раду Асоціяції Олімпійців України: Ніна Уманець — президент, Григорій Крис — директор. Рада: Сергій Бубка, Ростислав Зауличний, Галина Захарова, Владислав Ігнатюк, Лариса Хом'якова, Юрій Поярков, Людмила Турищева, Віктор Цибуленко, Юрій Шульга. Цю нову асоціяцію створено в Україні згідно із зверненням Міжнародного Олімпійського Комітету, який прагне залучити олімпійців до активної діяльности в олімпійському русі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ 16-го ЛЮТОГО, 1996 р.

Пассейк, Н. Дж. Річні загальні збори 42-го Відділу Т-ва ім. Т. Шевченка відбудуться в годині 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Буде звіт уступаючої Управи, Контрольної Комісії і вибір нової на 1996 р. Є дуже важні справи, так що без вашої участи збори можуть не відбутися. Тому ваша присутність є обов'язково побажана. В. Хомко — предсідник, В. Гаргай — заст. предсідника, Ю. Котляр — фінанс. секретар, В. Марущак — рекр. секретар

НЕДІЛЯ, 25-го ЛЮТОГО, 1996 р.

Сиракюзи, Н.Й. Річні загальні збори 39-го Відділу УНСоюзу відбудуться о год. 2-ій по пол. в приміщенні Українського Народного Дому, 1317 West Fayette St., Syracuse, N.Y. 13204. На порядку денному: звіти Управи, вибір нової Управи на 1996 р. Якщо на визначений час не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться на півгодини пізніше. Проситься членів про численну участь. Диякон Доктор Мирон Ткач — голова, Анна Перун — секретар.

Чи знаєте...

(Закінчення зі стор. 1)

творчих здобутків, про які радо розповідала.

Вона розпочала свою театральну кар'єру як музикант після закінчення музичного училища, але відтак працювала вже як акторка три роки в Театрі ім. Л. Курбаса у Львові, а від 1992 року працює з театром „Ґардзєніце", як головний спеціяліст музичних питань Осередку Театральних Практик.

Згадуючи розмову з цією молодою та інтеліґентною, цікавою дівчиною, важко мені зрозуміти цей якийсь внутрішній контакт, що раптово виник між нами — так різними віком і зацікавленнями впродовж коротких годин знайомства. Так хотілося б знати надалі і слідкувати за працею Мар'яни, яка поставила собі за завдання відкривати Україну для чужинців. Вона у тій розмові призналася, що дякує долі за цю можливість і за те, що може роз'їжджати по різних закутинах батьківщини разом із членами осередку „Ґардзєніце" і спільно з іншими зацікавленими народною творчістю чужинцями та записувати усі прояви багатств тієї творчости для їхнього використання у театрі. А де вже вона не була в останніх роках — і на Полтавщині, і на Поліссі, і на Гуцульщині, а всюди з цією самою метою — якмога більше записати давніх пісень, ~~провести етнографічні роз~~шуки, перекласти учасникам-чужинцям глибокий зміст наших вірувань, пісень, звичаїв, щоб вони не лише їх пізнали, але й використали в музичному і театральному мистецтві. Ось вона нам розповіла про те, що на Гуцульщину поїхав з нею директор „Нової сцени" — шекспірівського театру з Англії і захоплений тим, що бачив, зробив фільм про гуцульські вірування; експедиція на Полісся, де далі відчутні наслідки радіяції викликала в учасниці цієї поїздки, польки, поштовх до написання наукової праці про ці наслідки катастрофи серед населення. А це, що зібрали на цій експедиції із давньої культури України, тепер дозволяє їй працювати з англійським драматургом над поєднанням древньої грецької музики і культури із давньою українською, в наслідок чого у червні цього року має бути створено експериментальну виставу у Королівському шекспірівському театрі в Англії.

Все це заслуга молодецької амбасадорки української культури, українського народного побуту і театрального мистецтва, якому вона так віддана і остаточно і безповоротно.

Увесь творчий потенціял можна завдячувати В. Станєвському, що є душею „Ґардзєніц", це він зумів використати талант і захоплення Мар'яни. Де вже вона не побувала завдяки славі того осередку — і в Бразилії, і в Японії, і у Франції, Англії і, розуміється, в Україні. Маючи повну фінансову підтримку польської держави, ця група може їздити по світі та здобувати собі заслужену славу, своєю оригінальністю, своїм широким творчим діяпозоном і глибоким розумінням завдань театру та його необмеженого інтернаціоналізму.

Пригадую, як у розмові з Мар'яною вона в один момент ствердила, що це, що створив для українського театрального мистецтва Лесь Курбас — польські режисери пізнали куди пізніше і саме одним із них є В. Станєвський.

Так хочеться, щоб наш Молодечий Театр ім. Курбаса став українським Осередком Театральних Практик, з таким широким діяпазоном дії і так славним як ось ті „Ґардзєніце", що з колишнього „засцянка" під Любліном обіймають своїми зацікавленнями і талантами цілий світ, який їх знає, бо вони з ним „на ти".

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі"
тільки після появи платних оголошень
у щоденнику або „Українському Тижневику".
Редакція „Свободи"

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 23-го Відділу.

З днем 1-го березня 1996 року 23-ій Відділ злучиться з Відділом 67-им, якого секретарем є:

ФРАНК Ф. СТУБАН

Просимо членів 23-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 67-го Відділу на адресу:

Mr. Frank F. Stuban
8 Colony Street. Ext.
Seymour, CT 06483
(203) 888-9935